nesthea filium reliquit ex [17] Thressa natum, [18] Coti regis filia. Is cum interrogaretur, [19] *utrum* [20] *pluris patrem matremve faceret; matrem*, inquit. Id [21] cum omnibus mirum videretur; ait ille, *merito*, inquit, *facio. Nam* [22] *pater, quantum in se fuit, Thracem me genuit: contra ea* [23] *mater Atheniensem.*

XII.

CHABRIAS.

ARGVMENTVM.

1. Chabrias Thebanis auxilio missus, novo pugnandi genere magnam gloriam adeptus est. 2. Regnum constituit Nectanebo Aegyptio sua sponte, Evagorae Cyprio, publice: iterum Aegyptios contra Persas adjutum profectus. 3. Revocatur foedere Atheniensium cum Persis: domo tamen propter civium invidiam,

---

17 *Thressa*) foemininum est a *Thrax*, quod notat *incolam Thraciae.* 18 *Coti regis filia*) Iphicrates missus adversus Thraciae regem Cotyn, bis acie victus foedus cum eo percussit, & filiam duxit uxorem. *Senec c. l.* Quamquam parum gratus socer erga generum fuit. *Demosthen. contra Aristocratem* p. 746. Scribitur *Cotus* & *Cotys.* C. 19 *utrum*) quem ex parentibus suis, *welchen von beyden eltern* 20 *pluris faceret*) praeferret, maioris aestimaret. Nam puero obiici solebat, quod matrem haberet Thressam, verum respondit ille: & *Deorum matrem Idaeam esse.* v. Sen. de Tranqv. an. 2, 18. 21 *cum omnibus mirum vid.*) quoniam exterae mulieres alias apud Graecos parvi aestimabantur. 22 *pater Thracem me genuit*) quia Thressam uxorem duxit. Sic patris cum barbara matrimonium carpere voluit, cuius culpa sit, si quid a moribus Graecorum alienum haberet. 23 *mater Atheniensem*) sc. genuit, & quidem ex complexu viri Atheniensis, cui illa nupsit.

quantum licebat, plerumque abest. 4. Periit sociali bello privatus in Chio insula, cum portum intrasset, desertus a ceteris navibus.

1. Chabrias Athenienſis. Hic quoque [1] in ſummis habitus eſt ducibus, resque multas memoria dignas [2] geſſit. Sed ex his [3] elucet maxime inventum eius in [4] proelio, quod apud Thebas fe-
2 cit, cum [5] Boeotiis ſubſidio veniſſet. namque in eo [6] victoria fidente ſummo duce Ageſilao, fugatis iam ab eo [7] conductitiis catervis, reliquam [8] phalangem loco vetuit cedere, [9] obnixoque genu ſcuto proiectaque haſta impetum excipere ho-

---

Cap. I. 1 *in ſummis habitus eſt ducibus*) relatus eſt inter duces, eosque ſummos, non tam faſtigio imperatoriae dignitatis quam virtutis. 2 *geſſit*) quin etiam dixit memorabilia, teſte Plutarcho in Apophthegm. 3 *elucet*) illuſtre & praeclarum eſt. 4 *proelio, quod apud Thebas fecit*) Hoc ſecundum proelium Thebani belli, cui praeceſſit illud ad Coroneam, *infra Ageſil. c 4. Diodor.* 14, 85. ſecuta ad Naxum. *Diodor.* 14, 34. Leuctra & Mantineam; *noster Epaminondas c 7. & 9.* Ceterum *proelium facere* expoſitum ſupra eſt 9, 5, 2. C. 5 *Boeotiis*) populis Boeotiae, quae regio media inter Atticam & Theſſaliam, cuius caput ſunt Thebae. 6 *victoria fidente Ageſilao*) i. e. cum Ageſilaus cum ſuis Lacedaemoniis iam fideret victoria, i. e. victoriae qualicunque ſucceſſu, ex quo ſibi plenum ſucceſſum promittebat. 7 *conductitiis*) mercenariis. conf. 11, 2, 4. 8 *phalangem*) aciem ſ. ordinem militum modo quodam peculiari diſpoſitum. 9 *obnixoque genu ſcuto proiectaque haſta*) Diodorus 15, 32. Chabrias iuſſit τὰς ἀσπίδας πρὸς τὸ γένυ κλίναντας ἐν ὀρθῷ τῷ δόρατι μένειν. Scutum ergo inclinabant ad genu, quo ſubſidebant: vel, quod idem eſt, genu firmiter applicabant ad ſcutum: haſtam ante ſe erigentes. Hoc

ſtium

ſtium docuit. [10] Id novum Ageſilaus intuens, progredi non eſt auſus, ſuosque iam [11] incurrentes [12] tuba revocavit. Hoc usque eo [14] tota 3
Graecia fama celebratum eſt, ut [15] illo ſtatu Chabrias ſibi ſtatuam fieri voluerit, quae publice ei ab Athenienſibus in foro conſtituta eſt. Ex quo factum eſt, ut poſtea [16] athletae, ceterique artifices his ſtatibus in ſtatuis ponendis uterentur, [17] in quibus victoriam eſſent adepti.

Chabrias autem multa in Europa bella admi- II.
niſtravit, cum dux Athenienſium eſſet. multa in

---

enim *proiicere* valet, *die pique faellen.* ſicut Siſenna apud Macrobium Sat. 6, 4 dixit, *Marſi ſcutis proiectis tecti ſaxa certatim coniiciunt in hoſtes. C.* 10 *id novum intuens*) ſc. inventum. In nonnullis MSS. eſt *contuens*, i. e. contemplans, ſpeculatus, accurate & veluti fixo oculo inſpiciens. 11 *incurrentes*) impetum facientes. Sic Flor. 1, 9, 7. Curt. 9, 5, 8; Sil. 4 v. 143. 12 *tuba revocavit*) receptui canens inhibuit. 13 *usque eo*) idem quod *adeo*. Sic & 10, 4, 5; & 16, 3, 1. 14 *tota Graecia*) in tota Graecia. Sic praefat. 5; & 11, 2, 3. 15 *illo ſtatu ſibi ſtatuam fieri*) Diodor. 15, 33. εἰκόνας ἐχθέσας τοῦτο τὸ σχῆμα. C. *Status* h. l. eſt poſitio corporis, quae in logicis vocatur *ſitus; in der poſitur.* 16 *athletae* (ἀπὸ τοῦ ἀθλεῖν quod eſt *certare*) pugiles luctantes & certantes armis. 17 *in quibus victoriam*) vulgo *cum victoriam*, quod falſum. Nam *ceteris artificibus*, hoc eſt ſcenicis, muſicis, pantomimis, non conveniebat ſtatus Chabriae. Senſus ergo: quisque ſtatum illum in ſtatua ſua voluit expreſſum, in quo vicerat. Confirmat doctorum coniecturam codex Ernſtii, quo clare expreſſum eſt *in quibus* C.

Aegy-

Aegypto [1] ſua ſponte geſſit. nam [2] Nectanebum adiutum profectus regnum ei conſtituit.
2 Fecit idem [3] Cypri, ſed [4] publice ab Athenienſibus [5] Evagorae adiutor datus: neque prius inde diſceſſit, quam totam [6] inſulam bello devinceret, qua ex re Athenienſes magnam gloriam ſunt adepti.
3 Interim [7] bellum inter Aegyptios & Perſas [8] conflatum eſt: & Athenienſes cum Artaxerxe ſocietatem habebant, Lacedaemonii cum Aegyptiis, [9] (a)

Cap. II. 1 *ſua ſponte*) non publica Athenienſium auctoritate, ut mox fecit in Cypro. C. 2 *Nectanebum adiutum*) ut Nectanebo Aegyptii regni contra partem aemulo auxilium ferret. 3 *Cypri*) *in* inſula *Cypro* vid. Tab. III. 4 *publice*) non ſua ſponte, ut in Aegypto antea. C. 5 *Evagorae adiutor*) Evagoras rex Cypri Salaminius, idem vel filius eius, ad quem fugit Conon, ex proelio apud Aegos flumen. *Plutarch. p.* 439. oppreſſus a Nicocle regni invaſore. *Diodor.* 15, 47. filium reliquit eiusdem nominis, poſt varia fata ſupplicio tandem affectum. *Idem* 16, 42, 46. De Chabriae expeditione pro hoc regulo Xenophon rer. Graec. ſub init. lib. 5. Χαβρίας ἐξέπλει ἐς Κύπρον βοηθῶν Εὐαγόρᾳ. C. 6 *inſulam*) Cyprum. 7 *bellum inter Aegyptios & Perſas*) Aegyptii a Cambyſe domiti, defecerunt ſub Darii extremo imperio: rurſus in ordinem aliquatenus redacti, graviorem defectionem moliti ſunt ſub Artaxerxe Mnemone. *Vid. Hiſtor. Antiq.* C. 8 *conflatum*) ex variis cauſis hinc & inde ſumtis ſuſceptum eſt. Sic *bella conflata* dicuntur infra 18, 3, 1. conf. Cic. Phil. 2, 28; Hirt. B. C. c. 6; & B. Alex. c. 1; Vellei. 2, 55, 2. 9 *a quibus magnas praedas*) Suſpecta propoſitio: *quibus* tertio caſu convenientius, ut pro Aegyptiis Ageſilaus, eorum amicus, ab hoſtibus Perſis & Perſico imperio ſubiectis praedam feciſſe intelligatur. Ceterum *praedam facere*, Ciceronis etiam eſt in Verr. Frumentaria quibus

quibus magnas praedas Agesilaus [10] rex eorum faciebat. Id intuens Chabrias, cum in re nulla Agesilao cederet, sua sponte [11] eos adiutum profectus, Aegyptiae classi praefuit pedestribus copiis Agesilaus.

III. Tum praefecti regis Persiae legatos miserunt Athenas [1] questum, quod Chabrias adversus regem [2] bellum gereret cum Aegyptiis. Athenienses [3] *diem certam Chabriae praestituerunt*, [4] *quam ante domum nisi rediisset*, [5] *capitis se illum damnaturos* [6] *denuntiarunt*. [7] Hoc ille nuntio Athe- 2

---

c. 50. extr. *cum senserit*, inquit; *ipsum maximos quaestus praedasque fecisse*. C. Si retineatur praepositio, *praedas facere* idem erit ac *muneribus donari*, uti colligere licet ex 17, 8, 6. 10 *rex eorum*) cui tempore belli salus reipublicae tuendae tradita erat a Lacedaemoniis. 11 *eos adiutum*) ut Aegyptios adiuvaret etiam iniussu & sine suffragio populi sui Athenienses.

Cap. III. 1 *questum*) i. e. querendi caussa, vel, ut quererentur. 2 *bellum gereret cum*) pro Aegyptiis. *Bellum gerere CVM quo* plerumque significat *Contra*, *Adversum*: heic singulariter *pro quo*, *συμμαχεῖν*, quia a vulgari sensu verbis, *adversum regem*, distinguitur. Simili modo Eutropius 7, 2, 5. *Antonius cum Caesare contra Brutum & Cassium dimicaverat*. & S. Ruffus c. 25. *cum contra innumeram multitudinem cum paucis acriter dimicasset*. C. 3 *diem praestituerunt*) definiverunt. Cic. in Verr. de Praet. Urb. c. 36. extr. *diem praestituit operi faciundo Kalendas Decembres*. Idem pro Quintio c. 9. *ut nobis tempus, quamdiu diceremus, praestituerres*. C. 4 *quam ante*) pro *ante quam* sc. diem, per Anastrophen. 5 *capitis damnaturos*) sc. supplicio; *sie wolten ihn am leben strafen*. 6 *denuntiarunt*) severe minati sunt. Sic Cic. Att. 2, 23; Curt. 7, 7, 15. 7 *hoc*

nas

nas rediit, neque ibi diutius eſt moratus, quam
fuit [8] neceſſe. [9] Non enim libenter erat ante oculos civium ſuorum: quod & [10] vivebat lante, &
[11] indulgebat ſibi liberalius, quam ut invidiam
3 vulgi poſſet [12] effugere. *Eſt* enim *hoc commune vitium in magnis liberisque civitatibus, ut* [13] *invidia gloriae comes ſit: & libenter* [14] *de his detrahant, quos eminere videant altius:* [15] *neque animo aequo pauperes alienam* [16] *opulentium intuentur fortunam.* Ita Chabrias, quoad ei licebat,
4 [17] plurimum aberat. Neque vero ſolus ille abe-

---

nuntio) ſcilicet audito, i. e. poſtquam hoc comperit, 2 *neceſſe*) neceſſarium ad cauſſam dicendum & ad pugnandum crimen. 9 *non lib. erat ante oculos civ.*) conſpectum eorum fugiebat, quantum poterat. conf. de Tiberio Tac. A. 4, 67, 1; & 6, 10, 2. 10 *vivebat lante*) Theopompus apud Athenaeum 12, 8. p. 532. in Chabria notat ἀσέλγειαν καὶ πολυτέλειαν τὴν περὶ τὸν βίον. C. 11 *indulgebat ſibi*) nimiis deliciis utebatur, *er that ſich etwas zu gute.* De tali huius & aliorum ducum vitio v. Rhodig. Lect. ant. 9, 11. 12 *effugere*) declinare, evitare. Sic ſupra 3, 8, 1. 13 *invidia gloriae comes*) Velleius 1, 9, 6. *Aſſidua eminentis fortunae comes invidia altiſſimisque adhaeret*; & 2, 40, 5. *Nunquam eminentia invidia carent.* C. Adde Tac. Agr. 1, 1. 14 *de his detrahant*) horum famam obtrectando imminuant. Sic infra 20, 5, 3; Cic. fam. 3, 8; & pro Rabir. c. 7; Ammian. 30, 29. 29 *neque animo aequo intuentur*) Tac. H. 2, 20, 4. *Inſita mortalibus natura, recentem aliorum felicitatem aegris oculis introſpicere.* conf. Salluſt. Cat. c. 27. 16 *opulentium*) pro *opulentorum.* Vtrumque dicitur *opulens* & *opulentus.* Salluſt. Iug. c. 9. *Civitas magna & opulentus.* conf. Plaut. Curc. 2, 3, 5; Auſon. Idyll. 2, 7. 17 *plurimum*) rat

rat Athenis libenter, ſed omnes fere [18] principes fecerunt idem: quod *tantum ſe* [19] *ab invidia putabant futuros, quantum a conſpectu ſuorum* [20] *receſſiſſent.* Itaque [21] Conon plurimum Cypri vixit, 5
Iphicrates in Thracia, [22] Timotheus [23] Lesbi, Chares in [24] Sigaeo. [25] Diſſimilis quidem Chares eorum factis & moribus, ſed tamen Athenis & honoratus & potens.

Chabrias autem periit [1] bello ſociali tali modo. IV.
[2] Oppugnabant Athenienſes Chium. erat in claſſe Chabrias [3] privatus, ſed [4] omnes, qui in ma-

---

ſaepiſſime, omni fere tempore. Sic Ter. Phorm. 1, 4, 17. *domum ire pergam, ibi plurimum eſt.* 18 *principes*) optimates, primum inter cives locum habentes. 19 *ab invidia futuros*) pro *afuturos*, h. e. nulli invidiae ſubiectos fore. 20 *receſſiſſent*) ſe ſubduxiſſent, ſe remotos tenuiſſent. 21 *Conon plurimi Cypri &c.*) Haec & quae ad caput usque IV. ſequuntur, de verbo expreſſa ſunt ex Theopompi 13. Philippicorum, apud Athenaeum 12, 8. p. 532. C. 22 *Timotheus*) cuius vita proxime ſequitur. 23 *Lesbi*) in inſula maris Aegaei. v. Tab. II. 24 *Sigaeo*) oppido & promontorio Phrygiae non procul ab Ilio, ubi Achillis ſepulcrum. 25 *Diſſimilis Chares eorum factis & moribus*) Fuit tardus in rebus agendis, & effuſus in deliciis. Athenaeus l. c. Χάρητος νοθρῶ ὄντος καὶ βραδέος καὶ τοί γε καὶ πρὸς τρυφὴν ἡδηζῶντος. C. Dux fuit in promiſſis facilis & promptus; unde iſtud *Caretis pollicitationes*, Suid.

Cap. IV. 1 *bello ſociali*) vid. ſupra 11, 3, 3. 2 *oppugnabant Chium*) quia Chius ex quatuor ſociis civitatibus una erat, quae bello ſociali defecerant. *Diodor.* 16, 21. C. v. Tab. II; & Plin. 5, 31. 3 *privatus*) *ſine imperio*, opponuntur illis, qui in magiſtratu erant, idem

giſtratu

giſtratu erant, auctoritate anteibat, [5] cumque magis milites, [6] quam qui praeerant, aſpiciebant. Quae res ei [7] maturavit mortem. nam dum primus ſtudet [8] portum intrare, & [9] gubernatorem iubet eo dirigere navem, [10] ipſe ſibi perniciei fuit.
2 Cum enim [11] eo penetraſſet, [12] ceterae non ſunt ſecutae. Quo facto [13] circumfuſus hoſtium concurſu, cum fortiſſime pugnaret, navis [14] roſtro
3 percuſſa coepit [15] ſidere. hinc cum refugere poſſet, ſi ſe in mare deieciſſet, quod [16] ſuberat claſſis Atheniensium, quae exciperet natantem; perire maluit, quam [17] armis abiectis navem relinquere, in qua fuerat vectus. Id ceteri facere

---

qui praeerant. Secundum Diodorum 16, 7. ς̔ρατηγὸς cum Charete. C. 4. *omnes auct. anteibat*) maiorem habebat auctoritatem quam Praefecti. 5 *eumque aſpiciebant*) i. e. obſervabant, colebant, reverebantur. Sic *aſpectare* Tac. A. 1, 4, 1. Et *intueri* Liv. 37, 54. 6 *quam qui praeerant*) quam *eos*, qui praeerant. Similis ellipſis ſupra 10, 9, 5. 7 *maturavit*) tanto citius attulit. 8 *portum*) inſulae Lesbi. 9 *gubernatorem*) ſcil. navis ſuae, cuius officium eſt navem dirigere, v. Scheffer. de Mil. nav. 4, 6. 10 *ipſe ſibi pern. fuit*) ſibimetipſi nocuit & exitium contraxit. 11 *eo penetraſſet*) in portum illum veniſſet ſatis cum periculo. 12 *ceterae*) ſc. naves. 13 *circumfuſus hoſt. conc.*) cinctus undique ab hoſtibus concurrentibus. 14 *roſtro percuſſa*) *Roſtrum* inter arma navis militaris ferreum, ſub prora carinae praefixum. Adi Schefferum de Mil. navali 2, 5. C. 15 *ſidere*) i. e. demergi. Apud Sen. Suaſor. 1. *Iam ſidere imo navigia* conf. Horat. Epod. 5, 79. 16 *ſuberat*) non procul aberat. 17 *armis abiectis*) quod probrum habetur & dedecus militare v. Bernegg.

noluerunt, qui nando in tutum pervenenerunt. At ille [18] *praestare honestam mortem* existimans *turpi vitae*, cominus pugnans telis hostium interfectus est.

XIII.

TIMOTHEUS.

ARGVMENTVM.

1. Timotheus Olynthios & Byzantios subegit, Samum cepit, Cetyn spoliavit, Cyzicum obsidione liberavit, Ariobarzani auxilio venit. 2. Lacedaemonios fugavit, Corcyram cepit, & tot socios Atheniensibus adiunxit, ut Lacedaemonii maris imperio cederent, Paci ara, Timotheo statua posita. 3. Senex Menestheo in consilium datur; dum caute agit, a temerario Charete proditionis accusatur: damnatus Chalcidem se confert. 4. Multa post mortem minuitur, filiusque muros reficere cogitur. Probitatis Timothei testis etiam Iason fuit cum periculo dominationis suae: quem adversus ipse postea bellum gessit, patriae sanctiora iura, quam hospitii ducens.

Timotheus, [1] Cononis filius Atheniensis. Hic a patre acceptam gloriam multis [2] auxit

---

qu. misc. 29. & not. in Iustin. 33, 2, 3; Sen. de Benef. 5. 3. 18 *praestare*) praeferendum esse, Tac. Agr. 33, 11. *honesta mors turpi vita potior.*

Cap. I. 1 *Cononis filius*) & matris Thressae, amicae Cononis, non uxoris. Athenaeus 13. p. 577. ἑταίρας υἱὸς Θράττης τὸ γένος, σεμνῆς δὲ ἄλλως τὰς τρόπους. C. 2 auvir-